

Bir Teknoloji Politikası Olarak FATİH Projesinin Başarılı Olması İçin Yapılması Gerekenler: Bir Durum Analizi Çalışması

Ahmet Akıncı¹, Meltem Kurtoğlu¹, Süleyman Sadi Seferoğlu¹

¹ Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE Bölümü, Ankara

akincia@hacettepe.edu.tr, meltemkurtoğlu@hacettepe.edu.tr, sadi@hacettepe.edu.tr

Özet: FATİH projesi, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okulların teknolojik alt yapısını iyileştirmek suretiyle derslerde bilgi teknolojilerinin (BT) en verimli şekilde kullanılmasını gerçekleştirerek eğitimin niteliğini artırmak amacıyla 2010 yılının Kasım ayında Milli Eğitim Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı arasında imzalanan bir protokolle hayata geçirilen bir projedir. FATİH projesi ile yaklaşık 40 bin okul ve 600 bin sınıfın bilgisayar, projeksiyon cihazı, fotokopi makinesi ve etkileşimli tahta gibi teknolojilerle donatılarak akıllı sınıfların oluşturulması planlanmaktadır. Üç yılda tamamlanması planlanan projede, ilk yıl ortaöğretim kurumları, ikinci yıl ilköğretim ikinci kademe, üçüncü yıl ise ilköğretim birinci kademe ve okul öncesi kurumlarında “donanım ve ağ alt yapısı, öğretmenlerin hizmet-içi eğitimi, öğretmen kılavuz kitaplarının hazırlanması, e-içeriğin hazırlanması, öğretim programlarında Bilişim Teknolojilerinin etkin kullanımı” gibi konulardaki ihtiyaçların karşılanması hedeflenmektedir. Bu süreçten sonraki 2 yıl içerisinde ise projenin değerlendirme süreci gerçekleştirilerek Türk eğitim-öğretim sistemindeki yansımaları ve çıktıları izlenecektir. Proje sonuçlandıktan sonra ortaya çıkan, dersliklerdeki BT araçlarının eğitim-öğretim amaçlı olarak kullanım oranı ve eğitim-öğretime etkileri projenin başarısının göstergeleri olacaktır.

FATİH projesi, Türk eğitim-öğretim sisteminde teknoloji odaklı bir değişim süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu proje; Vizyon 2023, “e-Dönüşüm Türkiye Projesi” kapsamında üretilen ve ülkemizin bilgi toplumu olma sürecindeki eylemlerini tanımlayan Bilgi Toplumu Stratejisi Belgesi, Kalkınma Planları, MEB Stratejik Planı ve BT Politika Raporunda yer alan hedefler doğrultusunda hazırlanmış bir projedir.

Ülkemizde 1960’lı yıllardan başlayarak Bilim ve Teknoloji vizyonu geliştirme konusunda bazı çalışmalar yapılmıştır. 1983-2003 ve 1993-2003 yıllarını kapsayan Bilim ve Teknoloji politikaları bunlara örnektir. Fakat genel geçerliği olan ifadeler içeren bu vizyon çalışmalarının hayata tam olarak geçirildiğini söylemek pek mümkün değildir. Bunun nedeni olarak da ülkemizin bilim ve teknoloji alanında toplumun geneli tarafından kabul görmüş ve paylaşılan bir vizyonunun olmaması gösterilebilir. Bu bağlamda, FATİH projesi ve benzeri yenilikçi ve çağdaş olduğu dile getirilen projelerin başarısızlıkla sonuçlanması, ileride gerçekleştirilmek istenecek benzer yenilikçi projelere yönetici, öğretmen, öğrenci, veli ve diğer paydaşların şüpheye bakmasına ve projeden uzak durmasına neden olabilir.

Bu çalışmanın amacı bir teknoloji politikası olarak FATİH projesinin ve bileşenlerinin incelenmesi ve projenin başarılı olması için geleceğe dönük olarak yapılması gerekenler konusunda önerilerde bulunmaktır. Bu proje başarılı olduğu takdirde ülkemiz eğitimine ciddi katkılar getirecektir. Bu bağlamda bu projenin bileşenleriyle ilgili alanyazın incelenmiş ve araştırma sonuçlarından hareketle projenin başarılı olma şansı değerlendirilmiştir. Bu amaçla örneğin öğretmen yeterlikleri, öğretmenlerin teknoloji yeterliği, öğretmenlerin öz-yeterlikleri vb. konularda yapılan çalışmalar incelenmiştir. Çalışma kapsamında FATİH projesi vizyon 2023 temel alınan “siyasi yaklaşım, kamu yönetimi yaklaşımı ve toplumsal bilinçlendirme

yaklaşımı” gibi çerçeveler açısından da irdelenmiştir. Bu kapsamda incelenen bir diğer konu ise okullarımızda bilişim teknolojilerinin kullanımı ve BT’nin derslerle kaynaştırılmasıyla (integration) ilgili olarak gerçekleştirilen etkinliklerdir. Bu inceleme ve değerlendirmeler bir yandan FATİH projesinin başarılı olmasının neden önemli olduğunu ortaya koyarken bir yandan da başarılı olabilmesi için birçok alanda hayli yol alınması gerektiğini göstermektedir.

Projenin başarılı olabilmesi ise bu süreçte yer alacak tüm paydaşların birlikte ve amaca uygun olarak hareket etmesine bağlıdır. Ayrıca projenin bileşenleri incelendiğinde projenin uygulanabilir olmasında başrol oynayacak en önemli öğelerden birinin öğretmenler olduğu söylenebilir. Bu bağlamda proje uygulamalarının sürdürülebilir olması için ana uygulayıcılar olarak görülen öğretmenlere yönelik sürekli mesleki eğitimlerin sağlanması ve onların sürece etkin olarak katılımlarının sağlanması önem arz ettiği söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: BİT’lerle dersleri kaynaştırma, e-çerik geliştirme, e-çerik kullanma, FATİH Projesi, öğretmen yeterlikleri, teknoloji politikaları, vizyon çalışmaları.